

LITERATURA

1. Alegre, I. I Moleskis, M. (2016): Crowdfunding: A review and research agenda, Sveučilište u Navarri, Barcelona
2. Bilandzic, J. (2019): Percepcija crowdfundinga kod studenata Ekonomskog fakulteta u Splitu, Sveučilište u Splitu, Split, str.9
3. Blažević, I., Trafnić, I. I Lauš, K. (2017): Crowdfunding Anonymus-Domaća iskustva i izazovi, Gong, Zagreb
4. Ćuk, I. (2016): Percepcija crowdfundinga kao izvora financiranja projekata kod studenata, Sveučilište u Splitu, Split
5. Čondić-Jurkić, I. (2015): Crowdfunding: što znamo o alternativnom izvoru financiranja, Rochester Institute of Technology, Dubrovnik
6. Đurđenić, K. (2019): Crowdfunding – Hrvatska pravna Perspektiva I Usporedba S Drugim Izvorima Financiranja, Institut za javne financije, Zagreb
7. Formanová, T. (2018): Crowdfunding as a developing financial source for businesses in the Czech Republic, Sveučilište Mendel. Brno
8. Hafner, H. (2017): Vodič za crowdfunding, Udruga za razvoj civilnog društva SMART, Rijeka
9. Hollis, A. i Sweetman, A. (1996): The Evolution of Microcredit Institution: The Irish Loan Funds 1720 – 1920, Sveučilište u Torontu
10. Jiri, D. (2017): crowdfunding – A New Modern Way of Financing Startups: Empirical study from the Czech Republic, Sveučilište Tomas Bata, Zlin, str.143
11. Knežević, B. (2015): Crowdfunding kampanje: novi kolaborativni način financiranja projekata, Sveučilište Sjever, Varaždin
12. Makýšová, L. (2017): Crowdfunding as an Alternative Way OF Raising Funds For NGOs, Masaryk Sveučilište, Brno
13. Makýšová, L. I Vacekova, G. (2018): Profitable Nonprofits ? Reward-Based Crowdfunding in the Czech Republic, Sveučilište Masaryk, Brno
14. Mikac, M. (2017): Poduzetništvo i gospodarstvo temeljeno na inovacijama Crowdfunding – novi način financiranja poslovnih ideja, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Pula
15. Mitra, D. (2012): The Role of Crowdfunding in Entrepreneurial Finance, Delhi Business Review, Delhi

16. Plazibat, M. (2018): Skupno financiranje u Hrvatskoj, Sveučilište u Splitu, Split
17. Salamon, L. M. I Anheier, H.K. (1996): The International Classification of Nonprofit Organizations: Icnpo-Revision 1, 1996, The Johns Hopkins University Institute for Policy Studies, Baltimore
18. Steinberg, S. (2012): The Crowdfunding Bible, READ.ME, Ulricehamn

INTERNET

1. Centrum Locika (2019): Help For CHildren Exposed To Domestic Violence, raspoloživo na: <http://www.centrumlocika.cz/en/main-menu/about/history> , [05.08.2019.]
2. Centrum Locika (2019): Help For CHildren Exposed To Domestic Violence, raspoloživo na: <http://www.centrumlocika.cz/en/main-menu/about/history> , [05.08.2019.]
3. Crowdcube (2017): Crowdfunding models explained, raspoloživo na:
4. Enventys (2018): The History of Crowdfunding, raspoloživo na: <https://enventyspartners.com/blog/the-history-of-crowdfunding/> , [12.7.2019.].
5. Europa.eu (2019): Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA), raspoloživo na: https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/eba_hr , [05.08.2019.]
6. Europa.eu (2019): Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA), raspoloživo na: https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/esma_hr , [05.08.2019.]
7. European Commission (2019): Crowdfunding Explained, raspoloživo na: <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/10229> , [09.7.2018.].
8. FundsforNGOs (2019): How can NGOs participate in Crowdfunding?, raspoloživo na: <https://www2.fundsforngos.org/fundraising/can-ngos-participate-crowdfunding/> , [30.07.2019.]
9. Glas Slavonije (2019): Češka je razvijenija od Hrvatske jer prije ušla u EU, raspoloživo na: <http://www.glas-slavonije.hr/391567/7/Ceska-je-razvijenija-od-Hrvatske-jer-prije-usla-u-EU> , [28.07.2019.]
10. IndieWire (2014): raspoloživo na: <https://www.indiewire.com/2014/03/i-invented-crowdfunding-heres-how-its-changed-since-then-and-where-its-headed-29270/> , [16.7.2019.].
11. Interreg (2017): Baseline study: Crowdfunding in the Danube Region, raspoloživo na: <http://www.ctt.bg.ac.rs/wp-content/uploads/2018/04/Baseline-Study.pdf?x20545> , [05.08.2019.]

12. Interreg (2017): Regional Profile: Croatia: Crowdfunding – Financing Innovation in the Danube Region, raspoloživo na: http://www.interreg-danube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/10/fcbd01f5db2ec76eabd842149ae3b8dadce7aa4f.pdf , [30.06.2020.]
13. Interreg (2017): Regional Profile Czech Republic Crowdfunding Financing Innovation In The danube region, raspoloživo na: http://www.interreg-danube.eu/uploads/media/approved_project_output/0001/10/e4508670a95aec5f84365e4c6870bc21975442dd.pdf , [05.08.2019.]
14. Investopedia (2019): Microfinance, raspoloživo na: <https://www.investopedia.com/terms/m/microfinance.asp> , [12.7.2018.].
15. Investopedia (2018): War Bond, raspoloživo na: <https://www.investopedia.com/terms/w/warbond.asp> , [14.7.2019.].
16. Investopedia (2019): Business angel, raspoloživo na: <https://www.investopedia.com/terms/a/angelinvestor.asp> , [09.7.2018.].
17. Investopedia (2019): Crowdfunding, raspoloživo na: <https://www.investopedia.com/terms/c/crowdfunding.asp> , [09.7.2018.].
18. Investopedia (2019): Peer-to-Peer Lending (P2P), <https://www.investopedia.com/terms/p/peer-to-peer-lending.asp> , [05.08.2019.]
19. Investopedia (2019): Peer-to-Peer Lending (P2P), <https://www.investopedia.com/terms/p/peer-to-peer-lending.asp> , [05.08.2019.]
20. Investopedia (2019): What's an NGO (Non-governmental Organization), raspoloživo na: <https://www.investopedia.com/ask/answers/13/what-is-non-government-organization.asp> , [30.07.2019.]
21. Nesta (2017): The current shape of crowdfunding platforms in the UK, raspoloživo na: <https://www.nesta.org.uk/blog/the-current-shape-of-crowdfunding-platforms-in-the-uk-1/> , [17.07.2019.]
22. Noozhawk (2014): Jacques Habra: Muhammad Yunus, Father of Microfinance, Is Also the Grandfather of Crowdfunding, raspoloživo na: https://www.noozhawk.com/article/jacques_habra_muhammad_yunus_microfinance_20140209 , [14.7.2019.].
23. SchonherrRoadmap16 (2019): Czech Republic: Crowdfunding - Introduction to Regulatory Framework, raspoloživo na: <http://roadmap2016.schoenherr.eu/czech-republic-crowdfunding-introduction-to-regulatory-framework/> , [05.08.2019.]

24. Solidaridad Latina (2019): ArtistShare: The First Crowdfunding Platform In History, <https://solidaridadlatina.com/en/updates/artistshare-first-crowdfunding-platform/> , [16.7.2019.].
25. StartupNation (2018): The Advantages and Disadvantages of Crowdfunding for Entrepreneurs, raspoloživo na: <https://startupnation.com/start-your-business/advantages-disadvantages-crowdfunding/> , [25.07.2019.]
26. Startups (2018): A Brief History Of Crowdfunding, raspoloživo na: <https://www.startups.com/library/expert-advice/history-of-crowdfunding> , [12.7.2018.].
27. The Balance (2019): Microlending Definition and Examples, raspoloživo na: <https://www.thebalance.com/microlending-315625> , [12.7.2018.].
28. VisionPartners (2017): Vision Partners, raspoloživo na: <https://www.visionpartners.cz/> , [05.08.2019.]
29. VisionPartners (2017): Vision Partners, raspoloživo na: <https://www.visionpartners.cz/> , [05.08.2019.]
30. ZicerPlaviUred (2018): Crowdfunding kao alternativni model financiranja, raspoloživo na: <https://plaviured.hr/crowdfunding-kao-alternativni-model-financiranja/> , [10.7.2018.].

POPIS SLIKA

Slika 1:Poziv javnosti za financiranje Kipa slobode.....	9
Slika 2: Ratna obveznica.....	10
Slika 3: Crowdfunding modeli.....	12
Slika 4: Sudionici u crowdfunding kampanji.....	22
Slika 5: Struktura crowdfunding portala po modelu poslovanja u Češkoj.....	34
Slika 6: Najpopularniji projekti po vrstama.....	42
Slika 7 : Iznos novca prikupljenog preko raznih crowdfunding portala u Republici.....	48
Slika 8: Uspješni i neuspješni projekti te ukupno prikupljeni novac od 2011.-2018.....	49

Slika 9: Uspješni projekti po tipu projekta.....	50
Slika 10: Projekti po platformama.....	50
Slika 11: Vitastiq.....	52
Slika 12: Buba bar.....	53

POPIS TABLICA

Tablica 2: Popularnost projekata po vrsti kampanje.....	15
Tablica 2: Popularnost projekata po vrsti kampanje.....	16
Tablica 3: Najpopularnije Crowdfunding platforme u Hrvatskoj i svijetu.....	17
Tablica 4: Osnovni podaci o crowdfunding u Češkoj Republici (2012- 2017).....	37
Tablica 5: Razvoj crowdfundinga u Češkoj Republici u periodu od 2012.- 2017.....	38
Tablica 6: Novac prikupljen u uspješnim kampanjama u periodu od 2012.- 2017.....	39
Tablica 7: Realizirani projekti s obzirom na model rada.....	40
Tablica 8: Najpopularnije crowdfunding platforme.....	41
Tablica 9: BDP per capita (PPP), EU28=100.....	57
Tablica 10: BDP, realni indeksi, 2008.=100.....	58
Tablica 11: Konkurentnost.....	59
Tablica 12: Lakoća poslovanja.....	60
Tablica 13: Usporedba osnovnih karakteristika crowdfundinga Češke i Hrvatske.....	61
Tablica 14: Broj projekata na platformi Kickstarter iz država Europske Unije.....	62
Tablica 15: Odnos platformi po modelu rada u Dunavskoj regiji.....	63
Tablica 16: Usporedba Češke Republike i Republike Hrvatske.....	64

PRILOZI

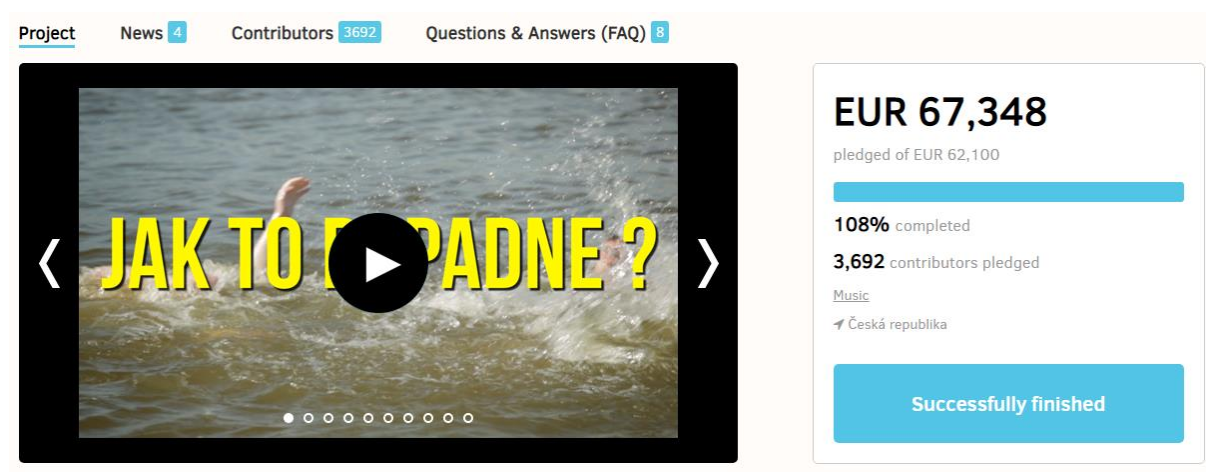
Prilog 1.

Primjer uspješnih kampanja u Češkoj Republici

U nastavku će se analizirati nekoliko slučajeva uspješnih kampanja pokrenutih preko čeških crowdfunding platformi. Navedeni projekti se uzimaju u stručnoj literaturi kao primjeri dobro organiziranih, osmišljenih i realiziranih kampanja koje su ostvarile svoj cilj te služe kao vodilja budućim poduzetnicima prilikom pokretanja projekta.

United Islands 2014

United Islands je projekt pokrenut 2014 godine preko češke crowdfunding platforme Hithit (slika 1.). Cilj projekta je bio organiziranje glazbenog festivala koji bi privukao najveće glazbenike s područja Češke i Slovačke. Mjesto održavanja je bio park Kinsky u Pragu. Kampanja je pokrenuta 16.4.2014. Osnovni cilj je bio prikupiti 1.600,000 čeških kruna potrebnih za organizaciju svih aspekata festivala. Kampanja je uspjela prikupiti 1.735,216 čeških kruna (108% potrebnog novca) u periodu od mjesec dana od strane 3,692 donatora.¹⁰⁴ S time je projekt uspio prikupiti traženi iznos prije maksimalnog iznosa trajanja od 45 dana.

Slika 1: United Islands 2014

¹⁰⁴ Hithit (2019): 2014 United Islands also in Kinský garden , raspoloživo na: <https://www.hithit.com/en/project/515/united-islands-2014-i-v-kinskeho-zahrade> , [08.08.2019.]

United Islands je najuspješniji projekt pokrenut u Češkoj Republici po količini novca koja se prikupila.¹⁰⁵ Projekt je imao nekoliko razina nagrada, poput ulaznica za dva dana za donatore koji doniraju 100 kruna, CD sa snimkama prošlogodišnjeg festivala za osobe koje doniraju 200 kruna itd. Festival se pokazao iznimno uspješnim, te se i danas organizira. Projekt je bio dobro organiziran, s realističnom svrhom i segmentiranom publikom te je ostvario svoj cilj u potpunosti.

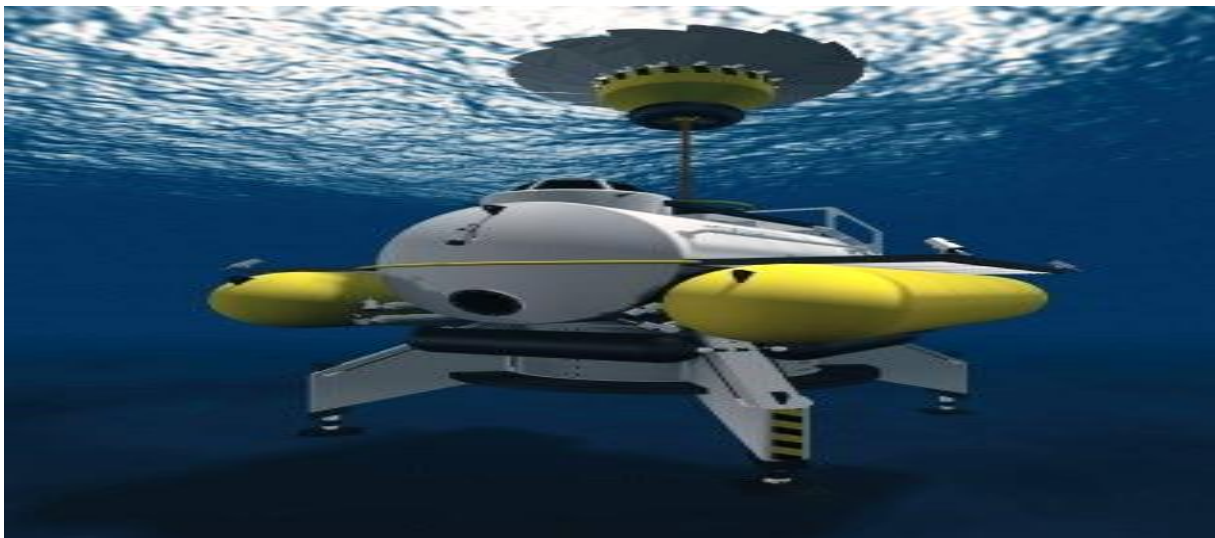
Hydronaut Deeplab

Hydronaut Deeplab je projekt pokrenut preko portala Startvač 2013. godine (slika 2.). Riječ je o vrsti podmornice i podvodnog laboratorija, koji može primiti do tri člana, namijenjenog za obuku posade, te simulaciju uvjeta kakvi se nalaze u svemiru.¹⁰⁶ Duboko more je najbliže uvjetima u kakvima se astronauti nalaze. Tu se prate biološke i psihološke promjene članova posade te provode znanstveni eksperimenti. Osim njih koristi se za obuku ronioca, istraživački rad na terenu itd. Osnovni cilj je bio 300 000 čeških kruna. Konačno je prikupljeno 368 284 kruna (122% od ukupnog iznosa) od strane 211 donatora.¹⁰⁷

¹⁰⁵ Ibid.

¹⁰⁶ Hydronaut (2019): Hydronaut underwater and space, raspoloživo na: <http://hydronaut.eu/en.php> , [09.08.2019.]

¹⁰⁷ Startovač (2019): Hydronaut Deeplab, raspoloživo na: <https://www.startovac.cz/projekty/hydronaut-deeplab/> , [09.08.2019.]

Slika 2: Hydrolab

Izvor: Startovač, <https://www.startovac.cz/projekty/hydronaut-deeplab/>, [09.08.2019.]

Postojalo je nekoliko rangova nagrada za sudionike projekta. Za 99 kuna donatori bi dobili zahvalnicu, naljepnicu te bi njihovo ime bilo navedeno na web stranici projekta. Za 250 kuna bi dobili pretplatu na časopis s vijestima o projektu itd.

Prilog 2

Primjer uspješnih kampanja u Republici Hrvatskoj

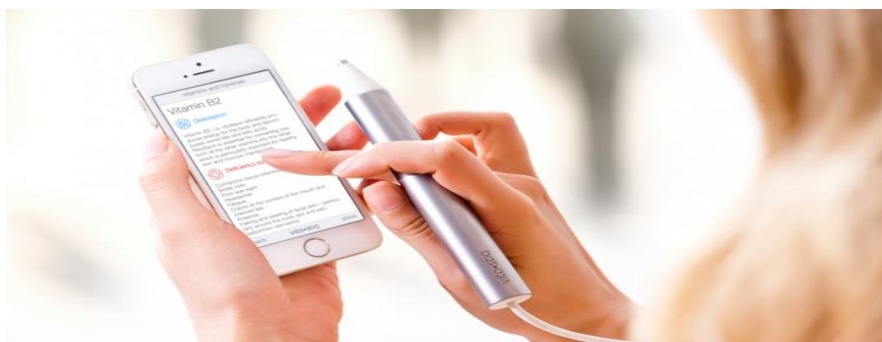
Vitastiq

Kao primjer uspješne kampanje pokrenute u Republici Hrvatskoj se navodi Vitastiq. Riječ je o olovci koja uz popratnu Vitastiq aplikaciju za Android i iOS mjeri korisnikov opći vitaminsko-mineralni trend u tijelu.¹⁰⁸ Rad se bazira na tradicionalnoj kineskoj metodi akupunkture povezanoj s modernim tehnologijama. Kampanju su osmislili Dean Vranić i Vlatko Đikić. Originalni projekt je pokrenut 12.12.2014. s ciljem prikupljanja 49 000 \$ a završena je 08.02.2015. godine s prikupljenih 189 400\$ (185% više nego što je očekivano).¹⁰⁹ Nagrade za sudjelovanje u kampanji su se kretale u nekoliko rangova. Za 35\$ osobe bi dobile šalicu s logom

¹⁰⁸ Vitastiq (2019): Proizvod, raspoloživo na: <https://www.vitastiq.com/hr/proizvod/#>, [23.08.2019.]

¹⁰⁹ Indiegogo (2015): Vitastiq - A smart device for vital advice, raspoloživo na: <https://www.indiegogo.com/projects/vitastiq-a-smart-device-for-vital-advice#/updates/all>, [23.08.2019.]

Vitastiq. Za 99\$ primjer Vitastiq proizvoda. Za 149\$ personalizirani uređaj. Dok bi za donacije od čak 4.999\$ ili više dobili priliku upoznati razvojni tim u Dubrovniku. Reakcije korisnika i tržišta su bile pozitivne. Kliničke studije su pokazale kako su se mjerenja uređaja Vitastiq preklapala s mjerenjima profesionalnih liječnika u 70% slučajeva.¹¹⁰ Uspjeh kampanje, kao i želja za poboljšanjem proizvoda, dovela je do pokretanja projekta Vitastiq 2, pokrenutog preko portala Indiegogo. Kampanja je prikupila potreban iznos u samo 5 dana.¹¹¹ Vitastiq se po svom obujmu i značaju smatra najuspješnijom hrvatskom crowdfunding kampanjom do danas.

Slika 11: Vitastiq

Izvor: Poslovni dnevnik, <http://www.poslovni.hr/startup-i-vase-price/vitastiq-carobni-stapic-s-hrvatskim-potpisom-301462>, [23.08.2019.]

Buba bar

Buba bar je projekt koji je pokrenula udruga Bubamara koja se brine o osobama s invaliditetom. Udruga se brine za osobe s invaliditetom, u ovom slučaju s Down-ovim sindromom te ima 1495 članova.¹¹² Osnovna ideja je bila otvaranja kafića u Vinkovcima u kojem bi te osobe dobile priliku stalnog zaposlenja. Tako te osobe ne bi bile društveno isključene te bi ostvarile svoje osnovno pravo na rad. Kampanja je pokrenuta preko portala Indiegogo s osnovnim ciljem

¹¹⁰ ClinicalTrials (2018): Clinical Evaluation of the Accuracy of Vitastiq Device for Tracking Vitamin and Mineral Trend in Human Body (VITASTIQ), raspoloživo na: <https://clinicaltrials.gov/ct2/show/NCT03399240>, [23.08.2019.].

¹¹¹ Indiegogo (2016): Vitastiq 2 - High tech vitamin check, raspoloživo na: <https://www.indiegogo.com/projects/vitastiq-2-high-tech-vitamin-check/>, [23.08.2019.]

¹¹² Bubamara (2017): Ekstra kromosom za ekstra kavu, raspoloživo na: <http://bubamara.hr/bubabar/>, [23.08.2019.]

prikupljanja 66,740 kn a prikupljeno je 112,263 kn.¹¹³ Važnost projekta su prepoznale i gradske vlasti Vinkovaca te dali udruzi na korištenje prostor u centru grada veličine 500 četvornih metara.¹¹⁴

Slika 12: Buba bar

Izvor: Hrturizam, <https://hrturizam.hr/na-jesen-se-otvara-buba-bar-prvi-kafic-u-hrvatskoj-koji-ce-zaposljavati-osobe-s-invaliditetom/> , [23.08.2019.]

Film Gazda

Gazda je dokumentarni film o usponu i padu Ivice Todorica. Zbog svoje tematike bio je iznimno kontroverzan. Film je režirao Dario Juričan koji je na filmu ukupno radio tri godine. Našao se u situaciji u kojoj mu je nedostajalo financijskih sredstava te se zbog toga odlučio za pokretanje kampanje putem portala Indiegogo. Kampanja je pokrenuta 2016. godine a cilj je bio 20,022 kn a prikupljeno je na kraju 51,984 kn (259% ukupnog iznosa) od strane 336 donatora.¹¹⁵ Premijera filma je održana 04. listopada 2016. g. u kinu Europa u Zagrebu a mišljenja kritike i publike su bila pozitivna. Uspjeh filma je potaknuo dvije dodatne kampanje. Prva je Gazda:Početak o privatizacijskim skandalima 90-tih koji je također financiran preko portala

¹¹³ Indiegogo (2016): Buba Bar - Ekstra kromosom za ekstra kavu, raspoloživo na: <https://www.indiegogo.com/projects/buba-bar-ekstra-kromosom-za-ekstra-kavu#/> ,

¹¹⁴ Hafner, H. (2017):op.cit.,str.33

¹¹⁵ Indiegogo (2016): Gazda:Ovo nije film o Ivici Todoricu, raspoloživo na: <https://www.indiegogo.com/projects/gazda#/> , [23.08.2019.]

Indiegogo a čija se premijera održala 16.1.2018.¹¹⁶ Započela je treća kampanja za film Gazda:Kumek o zagrebačkom gradonačelniku Milanu Bandiću.¹¹⁷

¹¹⁶ Indiegogo (2017): Gazda: Početak, raspoloživo na: <https://www.indiegogo.com/projects/gazda-pocetak#/>, [23.08.2019.]

¹¹⁷ Poslovni dnevnik (2019): Gazda 3: Predstavljena crowdfunding kampanja za treći nastavak serijala Gazda posvećen Milanu Bandiću, <http://www.poslovni.hr/hrvatska/gazda-3-predstavljena-crowdfunding-kampanja-za-treci-nastavak-serijala-gazda-posvecen-milanu-bandicu-353810>, [23.08.2019.]